

CULTURA, SOCIALUL, PSIHICUL ȘI TREBUINȚELE ALIMENTARE**THE CULTURE, THE SOCIAL, THE MIND AND THE FOOD'S
NECESSITIES****Petru Aurel DARĂU****Facultatea de Inginerie****Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad****E-mail: fdi_silvicultura@yahoo.com****Abstract.**

A nation – whatever it would be – it priority survives through its culture. Within globalization and Europeanization as they foreshadow now, we do not see any cultural difference between nations, much more between individuals, but contrary, we see their value. In this context, the cultural tourism and its role the culture in one way or other, will survive as long as man will live and will rise despite the general anti-culture actions, very dangerous, because lack of most valuable trousseau, the mankind will vanish.

Whatever his age would be – man is not only the result of heredity, of social and familial environment he was born and grew, but also the result of education and auto education, of his own efforts to be himself here and now.

Cuvinte cheie: *cultură, civilizație, alimentație, popoare, comportament uman***Key words:** *culture, civilization, food, nations, human behavior***CULTURA ȘI CIVILIZAȚIA**

Deși cultura și civilizația au fost mult discutate și disputate în trecut, în prezent epistemologia, cercetarea filozofică, ontologia și etnologia fac o distincție netă între ele.

Unii autori propun o accepție teoretică unitară și coerentă a celor două concepte Al. Tănase opiniază că în definiția termenilor de cultură și civilizație trebuie să se țină seama de următoarele principii: valorile culturale nu sunt numai valori spirituale (ele pot fi și valori materiale); termenul de civilizație nu se referă la valori ci la bunuri (care pot fi materiale sau spirituale); cei doi termeni sunt de alt ordin (cultura cuprinde totalitatea valorilor, iar civilizația cuprinde totalitatea bunurilor care rezultă din obiectivitatea valorilor). Așadar, cultura nu cuprinde civilizația (cum ar putea rezulta din definiția acesteia din urmă ca totalitate a valorilor materiale), iar civilizația nu cuprinde cultura [1]. Ambele concepte se presupun însă reciproc, deoarece cultura se transformă (mijlocit sau nemijlocit) în civilizație (valorile se transformă în bunuri), iar civilizația condiționează geneza valorilor culturale și oferă, totodată, câmpul de finalizare a acestora. Cultura este un proces de umanizare a naturii, civilizația un mod de finalizare a culturii. Cultura este rezultatul detașării omului de natură, având fața îndreptată spre subiect, civilizația este rezultatul inserției omului în societate, având fața îndreptată spre obiect. Prin cultură obiectul se subiectivează (natura se umanizează), prin civilizație subiectul se obiectivează (omul se socializează). Civilizația este cultură în acțiune. [2]

Dacă adevărurile generale, prezentate mai sus, se reduc la cazul particular al actului alimentar, se poate afirma deductiv că atât cultura cât și civilizația influențează alimentația, în întregul ei, și în deosebi producția de alimente care are o contribuție la creșterea nivelului de civilizație și a culturii.

Cultura, prin natura ei de proces de umanizare a naturii, ca urmare a dialogului activ între ea și lume, are accentul pus pe dimensiunea interioară, pe exercitarea aptitudinilor și energiilor spirituale, lăuntrice. Cultura presupune personalități creatoare și receptoare de valori.

Evoluția cunoștințelor și a acțiunilor omului în legătură cu actul alimentar prin înțelegere trebuințe și dezechilibre (boli), explicitare dorințe și producere satisfactori, sunt impactul culturii, exprimă cultura în legătură cu alimentația, ca act complex.

Rolul culturii în actul alimentar se concretizează prin faptul că întregul comportament alimentar poartă pecetea nivelului de cultură și se modifică datorită și numai odată cu acesta.

Civilizația, fiind un mod de existență al culturii, sensul ei activ și funcțional, se manifestă în domeniul acțiunii, al eficacității și al pozitivului. Dacă cultura cuprinde ciclul creației și constituirii valorilor, civilizației îi revine ciclul circulației și al realizării valorilor.

Una din modalitățile de exprimare a civilizației o constituie totalitatea bunurilor alimentare (produse și servicii cu rol de satisfactori) pe care le produce societatea și care sunt determinate de nivelul culturii.

CULTURA, CIVILIZAȚIA ȘI ASPIRAȚIA ALIMENTARĂ

În legătură cu cultura și civilizația, pe de o parte, și aspirația alimentară, pe de altă parte, se impun două abordări, și anume:

Sociologia aspirațiilor de o mare însemnătate, este o introducere în descifrarea dinamicii culturii și a culturii – acțiune, în cadrul transformărilor pe care cultura le generează asupra economiei și a raporturilor sociale.

Opiniile unor etnologi și antropologi arată că nu avem o cultură, ci culturi ale unor colectivități, cu poziții distincte în societățile concrete.

Rezultă că aspirația, în general, dar evident și aspirația alimentară, sunt influențate de cultură (mai bine zis de culturile respective), de unde diferențierile sensibile ale preferințelor alimentare ale populației. Producătorul de alimente nu are ca beneficiar OMUL, la singular, ci un model robot, tipizat și artificializat în schimb, trebuințele, dorințele, respectiv aspirațiile alimentare, decurg din mulțimea de individualități – femei, bărbați, copii, bătrâni, bolnavi etc. – și de grupuri umane pe care urmează să-i aprovizioneze, să-i satisfacă [3].

Acțiunea alimentară, ca manifestare a culturii, are la bază o serie de simboluri și de coduri. Dintre acestea cele mai importante sunt: cele ce exprimă nivelul de cultură, de interpretare și acțiune referitor la alimentație; cele ale civilizației, în cazul particular ale alimentelor – produsele, serviciile, ustensilele și alte mijloace cu care se operează sau dotări ce intervin; cele ale aspirațiilor, ca expresie sintetică a celor de mai sus.

Aspirația alimentară poate fi manipulată, în sensul că printr-o informare adecvată, uneori chiar tendențioasă, opiniile pot fi influențate, conducând la modificarea dorințelor și acțiunilor populației.

Pentru ca relațiile culturii și civilizației asupra actului alimentar, mai concret asupra cererii alimentare și a satisfactorilor echivalenți, să poată fi evidențiate, este necesar să se apeleze la o serie de științe umaniste, cum sunt etnologia, sociologia, psihologia și nu în ultimul rând lingvistica, mai ales semiologia, ca știință a semnelor, pe considerentul că din punct de vedere cultural alimentul are valoare de semn.

Activitatea economică, indiferent la ce nivel de dezvoltare se află, are totdeauna, cu necesitate, un caracter conștient. Nu există o activitate economică inconștientă, oricine desfășoară o activitate economică știe acest lucru, astfel nu ar putea să o desfășoare, el cunoaște motivele care îl fac să acționeze (foamea, setea, frigul, trebuințele de ordin mai înalt, dorința de câștig, de afirmare socială, etc.), scopurile pe care le urmărește (să obțină un anumit bun de consum, de producție sau de schimb), și mijloacele pe care le folosește (unelte, procedee de lucru, operații de vânzare, cumpărare, transport și altele, într-o anumită ordine, după anumite reguli.

Toate comportamentele umane sunt rezultatul conștiinței, al conștiinței motivației, care pune omul în mișcare, spre o anumită finalitate, în care sensul își alege mijloacele și stabilește programul după care va acționa. Deci se poate concluda că acțiunea umană este o activitate conștientă în sfera producției și a consumului de orice fel. La baza acesteia se găsește conștiința, care este un fenomen psihologic.

Conștiința este forma cea mai înaltă de reflectare psihică a realității, proprie numai oamenilor, produs al activității creierului uman, sub acțiunea condițiilor sociale. Conștiința a apărut la om datorită procesului muncii, care a determinat constituirea unor relații sociale între oameni și necesitatea comunicării cu ajutorul limbii. Este necesar să se diferențieze categoriile conștiință individuală și conștiința socială.

Conștiința individuală se formează și se dezvoltă în decursul istoriei societății, reprezentând reflectarea existenței sociale a oamenilor. Ea se formează și se dezvoltă în decursul ontogenezei fiecărui om, reprezentând reflectarea propriei sale existențe, a condițiilor specifice individuale de viață, activitate, educație. Prin educație conștiința socială intervine în formarea conștiinței individuale, imprimând manifestărilor acesteia un sens general, corespunzător cerințelor necesității istorice, de clasă.

Conștiința socială desemnează ansamblul reprezentărilor, mentalităților, cunoștințelor, ideilor, concepțiilor oamenilor și în care se reflectă existența lor socială. Ea reprezintă viața spirituală a societății care reflectă viața ei materială.

În consecință, activitățile conștiente și voluntare ale oamenilor, deși au aceste caracteristici, au loc și se dezvoltă după legi naturale și în condiții sociale date, sub un determinism social-istoric. Legalitatea social-istorică este independentă de conștiința și voința celor implicați în manifestarea acesteia, chiar dacă aceștia își dau seama de existența și natura ei și reușesc să o mânuiască, în anumite condiții și limite, după interesele și intențiile lor. Legitarea obiectivă (societală, când se referă la întreaga societate, sau economică, culturală, etc., când privește o parte a acesteia) exercită un caracter exterior și coercitiv față de fiecare individ în parte.

Comportamentul social, istoria „se înfăptuiește astfel încât rezultatul final provine întotdeauna din conflictele multor voințe individuale, dintre care fiecare la rândul ei devine ceea ce este datorită unei multitudini de condiții de viață speciale, sunt deci, nenumărate forțe care se încrucișează, o grupă infinită de paralelograme de forțe, din care ia naștere o rezultantă, rezultatul istoric, care iarăși poate fi privit, la rândul lui, ca produsul unei forțe activând în totalitate în mod inconștient și involuntar. Ceea ce vrea fiecare în parte e zădărnicit de un altul, iar ceea ce rezultă de aici este ceva ce n-a fost dorit de nimeni” [4,5].

Concluzii

Cererea de bunuri, inclusiv cererea alimentară, are o serie de determinări culturale, sociale, psihologice și de altă natură

Educația realizată prin turism constituie o influență conștientă exercitată preeminent prin cultură care devine, vrând nevrând, un factor de civilizație.

Bine realizată, educația – înțelegem turismul – favorizează dezvoltarea culturii, însuși progresul social, după cum, bine asimilată, cultura devine un sistem (de bunuri) ce face parte integrantă din civilizație, o susține și o definește.

Bibliografie

1. Tănase, Al., *Introducerea în filozofia culturii*, Ed. Științifică, București, 1968.
2. Tănase, Al., *Cultură și civilizație*, Ed. Politică, București, 1977.
3. Niculescu, N.I., *Cererea alimentară*, Ed. Ceres, București, 1983.
4. Ory, G., *Originile creștinismului*, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1981.
5. Drâmba, O., *Istoria culturii și civilizației*, Vol. I, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1984.

6. Drâmba, O., *Istoria culturii și civilizației*, Vol. II, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1987
7. Drâmba, O., *Istoria culturii și civilizației*, Vol. III, Ed. Științifică, București, 1990
8. Petroman I., Petroman, P., *Turismul cultural*, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2005.